

Mål, planer och program

TILLHÖRANDE ÖVERSIKTLIG PLANERING

Innehåll

Nationella mål, planer och program	3
De globala hållbarhetsmålen	3
Nationella miljömål.....	5
Nationella folkhälsomål	7
Nationella friluftslivsmål	8
Transportpolitiska mål	9
Planeringsram för vindkraft.....	10
Nationella planer och program.....	10
Regionala mål, planer och program	11
Regional utveckling.....	11
Transporter	13
Folkhälsa	15
Kulturmiljö	16
Miljö, klimat och energi.....	17
Vatten	19
Kommunala mål, planer och program.....	21
Övergripande mål och viljeinriktningar	21
Miljöprogram för Växjö kommun.....	21
Mångfaldsprogram 2015–2025 – Ett sammanhållet Växjö	22
Landsbygdsprogram för Växjö kommun	23
Fysiska sektorsplaner	24
Grönstrukturprogram.....	24
Transportplan	24
Friluftsprogram för Växjö kommun	25
Fysiska Visioner	26
Stadsmiljöprogram för Växjö stadskärna	26
Vision Trummen i Europas grönaste stad.....	26
Icke-fysiska sektorsplaner	27
Energiplan.....	27
Avfallsplan för Växjö kommun 2015–2020.....	28
Klimatanpassningsplan	29
VA-policy för Växjö kommun.....	30
Övriga	30
Växjö kommuns träbyggnadsstrategi (aug 2013).....	30
Bostadsförsörjningsprogram	31

Av översiktsplanen ska framgå hur kommunen tänker ta hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling (Plan- och bygglagen, 3 kap 5 §). Givetvis bör översiktsplaneringen även beakta kommunens egna mål, planer, program och liknande. En viktig del i arbetet är därför att identifiera vilka de för översiktsplaneringen mest relevanta målen, planerna och programmen är, och analysera på vilket sätt de kan och bör påverka planeringen. Det är syftet med denna sammanställning och analys. Här redogörs för de mål, planer och program som vi bedömer bör påverka översiktsplanens innehåll och utformning. Då målen, planerna och programmen förändras över tid ska den – liksom översiktsplanen – hållas aktuell och ses över årligen.

Målen, planernas och programmens relevans för den fysiska planeringen, bedöms utifrån följande definitioner.

- *Liten relevans*: Faller helt eller nästan helt utanför den fysiska planeringens domän. Kan inte påverkas med fysisk planering.
- *Viss relevans*: Uppnås främst med andra medel än fysisk planering, men fysisk planering kan ändå spela roll.
- *Stor relevans*: Kan till stor del kan främjas med fysisk planering och bör således påverka översiktsplanens utformning.

Målen är både många och i många fall allmänt hållna. De måste tolkas i samhällsbyggnadstermer och ges en mer hanterbar form för att den fysiska planeringen ska kunna svara upp mot dem. Kommunen håller på att ta fram ett hållbarhetsprogram som ska grundas på de globala hållbarhetsmålen. Ambitionen är att hållbarhetsprogrammet ska innehålla mål för hållbart samhällsbyggande. Vi arbetar parallellt med en definition av hållbart samhällsbyggande som kan bli input till både hållbarhetsprogrammet och översiktsplanen.

Nationella mål, planer och program

Det finns en lång rad mål av olika slag som kan betraktas som nationella i den meningen att de beslutats av riksdag, regering eller centrala statliga myndigheter. Flertalet av dem är främst avsedda för styrningen av de olika politikområdena i statsapparaten. I många fall är de dessutom mer eller mindre liktydiga med plan- och bygglagens portalparagraf och många av bestämmelserna i framför allt lagens andra kapitel om allmänna intressen som ska beaktas i fysisk planering och byggande. Vi har här därför begränsat oss till sådana nationella mål som riksdagen antagit i särskild ordning med avsikt att de ska vägleda samhällsutvecklingen i stort eller som riktas direkt till den fysiska planeringen:

De nationella mål vi bedömer mest relevanta för översiktsplaneringen är

- De globala hållbarhetsmålen (17 mål)
- Miljömålen, inklusive klimatmålen (ett övergripande generationsmål och 16 miljö kvalitetsmål)
- Friluftsmålen (10 mål)
- Folkhälsopolitiska mål (ett övergripande mål och 11 målområden)
- Transportpolitiska målen (ett övergripande mål och två funktionsmål)
- Planeringsmålet för vindkraft.

Sammanlagt rör det sig om ett 60-tal mål. Flera av dem har dock samma innebörd, även om de formuleras lite olika. Flera av de globala hållbarhetsmålen är exempelvis till stor del liktydiga med de några av miljö, folkhälso- och friluftsmålen.

När det gäller nationella planer och program är det framför allt två som har viss betydelse för översiktsplaneringen:

- Nationell transportplan (2018–2029)
- Nationell strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft

Båda kanaliseras dock via den regionala planeringen. Transportplanen ligger till grund för Länstransportplanen (LTP) och den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft vidareutvecklas i den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

De globala hållbarhetsmålen

<http://www.globalamalen.se/om-globala-malen/>

FN:s generalförsamling antog 2015 Agenda 2030 för hållbar utveckling med 17 globala hållbarhetsmål. Sverige har som FN-medlem anslutit sig till målen.

1. Ingen fattigdom

Liten relevans. Möjligen kan bostadspriserna kopplas till detta mål, men de kan inte påverkas av fysisk planering.

2. Ingen hunger

Liten relevans. Möjligen: Värna odlingsbar mark.

3. Hälsa och välbefinnande

Viss relevans. Planeringen kan främja fysisk aktivitet och möten mellan människor. Se vidare [folkhälsomålen](#) nedan

4. God utbildning för alla

Liten relevans.

5. Jämställdhet

Viss relevans. Svårt påverka jämställdheten via fysisk planering och ÖP. Handlar framför allt om jämställt deltagande i processen, och om att främja "trygga miljöer".

6. Rent vatten och sanitet

Viss relevans.

→ Värna tänkbara vattentäkter. Reservera plats för tillkommande/utvidgade VA-anläggningar. Avgränsa "hänsynsområden" med riktlinjer för byggande kring viktiga/känsliga vattenområden.

7. Hållbar energi för alla

Viss relevans. Handlar mest om hur energi produceras och till vilken kostnad.

→ Avgränsa och ange riktlinjer för områden lämpliga för energiproduktion, t.ex. vindkraft.

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Liten relevans

9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Viss relevans, framför allt när det gäller infrastruktur. Fysisk planering påverkar dock främst *var* infrastrukturen bör anläggas. Det är en del av att skapa hållbara städer och samhällen (mål 11).

→ Reservera plats för tillkommande infrastrukturanläggningar.

10. Minskad ojämlikhet

Liten relevans.

11. Hållbara städer och samhällen

Stor relevans.

→ Gestaltas genom ÖP:s utformning och riktlinjer; i målbild, utvecklingsstrategi, avsedd användning av mark- och vattenområden samt hänsynsområden.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Liten relevans.

13. Bekämpa klimatförändringen

Stor relevans. Finns även i miljömålen. Transporterna är den största utsläppskällan av klimatgaser i Sverige.

→ Gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik. Bygg i stråk, pärlband och funktionsblandat.

14. Hav och marina resurser

Viss relevans. Mark- och vattenanvändningen i inlandet påverkar i slutändan havsmiljön.

Vattendragen har betydelse som lekrområden för lax och annan vandringsfisk. Se även miljömålen

Ingen övergödning och Hav i balans samt levande kust och skärgård.

→ Gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik. Bygg i stråk, pärlband och funktionsblandat. Reservera plats för kväverening av avloppsvatten. Riktlinjer om hänsyn till fiskvandring i åarna.

15. Ekosystem och biologisk mångfald

Stor relevans. Motsvarar till stor del miljömål 16 Ett rikt växt- och djurliv.

→ Värdefulla grönområden och grönstråk pekas ut i ÖP (inkl. grön infrastruktur); skydd/bevarande och hänsyn.

16. Fredliga och inkluderande samhällen

Viss relevans. Stark koppling till de nationella folkhälsomålen och motsvarar till stor del kommunens mångfaldsprogram. Men andra åtgärder/insatser än de som kan styras med fysisk planering är viktigare.

→ Identifiera och skapa platser som uppmuntrar till möten mellan människor av alla de slag och kan bidra till att skapa sammanhållning. Bygg bort barriärer. Skapa blandade områden – blandade boendeformer och bostadsstorlekar, blandad användning/funktion (blandstad). Se till att ÖP-processen präglas av delaktighet för alla medborgardialogen. Gör särskilda ansträngningar att nå dem som inte brukar höras

17. Genomförande och globalt partnerskap

Liten relevans

Nationella miljömål

<http://www.miljomal.se/Miljomalen/>

Består av ett generationsmål och 16 miljö kvalitetsmål. Generationamålet och de 15 första miljö kvalitetsmålen antogs av riksdagen år 1999. Det 16:e målet tillkom år 2005.

Generationsmålet

Indirekt relevans. Kanaliseras via miljö kvalitetsmålen nedan.

1. Begränsad klimatpåverkan

Stor relevans.

Transporterna är den största utsläppskällan av klimatgaser i Sverige. Och transportbehovet påverkas till stor del av bebyggelsestrukturen.

→ Gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik. Bygg i stråk, pärlband och funktionsblandat.

2. Frisk luft

Stor relevans.

Vägtrafiken är en stor källa till luftföroreningar (partiklar m.m.).

→ Gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik. Bygg i stråk, pärlband och funktionsblandat.

ÖP kan styra lokaliseringen av luftföroreande anläggningar och förhindra att bostäder byggs inom störningszonen, men i övrigt inte i sig påverka luftkvaliteten i allmänhet.

(Dock: miljö kvalitetsnormer.)

3. Bara naturlig försurning

Liten relevans.

Utsläppen har minskat kraftigt de senaste åren. Idag kommer de framför allt från källor i Europa och från internationell sjöfart.

4. Giftfri miljö

Viss relevans. Påverkas framför allt av vad vi producerar och konsumerar för produkter, vilket endast i liten grad kan påverkas med fysisk planering. PBL ger t.ex. ingen laglig rätt att styra vilka byggmaterial som får användas i nya byggnader. Dock genereras en del gifter genereras från trafik och dagvatten, så åtgärder för att minska trafiken och ta hand om dagvatten är en del av det som bör göras.

→ Gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik. Bygg i stråk, pärlband och funktionsblandat. Reservera mark för omhändertagande av dagvatten. Kartläggning av förorenade områden i planerings- och beslutsunderlaget, och eventuellt redovisning av dem som hänsynsområden i ÖP.

5. Skyddande ozonskikt

Liten relevans.

6. Säker strålmiljö

Viss relevans.

→ Hänsyn till rekommendationerna som gäller för magnetfält från kraftledningar m.m. vid planering av bostäder och infrastruktur.

Dessutom: se till att det finns gott om träd och andra skuggande saker i stadsmiljön

7. Ingen övergödning

Viss relevans.

Orsakas av alltför höga halter av kväve och fosfor i mark eller vatten via fordonstrafik, industrier, avloppsreningsverk och läckage från jordbruket

→ Gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik. Bygg i stråk, pärlband och funktionsblandat. Reservera plats för kväverening av avloppsvatten.

8. Levande sjöar och vattendrag

Viss relevans.

Påverkas av direkta och diffusa och av fysiska hinder för vandrande fisk m.m.

→ Planera fr a för omhändertagande av dagvatten. Reservera plats för kväverening av avloppsvatten. Riktlinjer om hänsyn till fiskvandring i åarna.

9. Grundvatten av god kvalitet

Viss relevans.

Påverkas fr a av jordbruket. Grusåsar är viktiga grundvattenresurser.

→ Grusåsar av betydelse för dricksvattenförsörjningen skyddas.

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Liten relevans.

För Smålands inland är det miljömålet *ingen övergödning* som är relevant i sammanhanget, d.v.s. se till att näringsämnen härifrån inte når havet via vattendragen. Enligt länsstyrelsens Regionala miljömål i Kronobergs län är detta miljömål inte tillämpligt i här. Se dock globala hållbarhetsmålet 14 Hav och marina resurser.

11. Myllrande våtmarker

Stor relevans.

→ Kartläggning av våtmarker i planerings- och beslutsunderlaget. Skydd/hänsyn i ÖP av de mest värdefulla.

12. Levande skogar

Stor relevans.

Kartläggning av värdefulla skogsområden i planerings- och beslutsunderlaget. Skydd/hänsyn av de mest värdefulla i ÖP. (Men ÖP styr inte över skogsbruket)

13. Ett rikt odlingslandskap

Stor relevans

Kartläggning av värdefulla områdena i planerings- och beslutsunderlaget. Skydd/hänsyn av de mest värdefulla i ÖP. (Men ÖP styr inte över jordbruket)

14. Storslagen fjällmiljö

Liten relevans.

15. God bebyggd miljö

Stor relevans.

Anger egentligen riktlinjer för samhällsplaneringen i stort, det är en slags portalparagraf, som med lite andra ord även finns i PBL. Ger ingen vidare konkret vägledning för ÖP. [De tio preciseringarna](#) kan eventuellt ses som den fysiska samhällsplaneringens övergripande mål. Men de skiljer sig inte särskilt mycket från det som står i PBL (främst 2 kap.), även om de är något mer preciserade.

→ Målet gestaltas genom ÖP:s utformning och riktlinjer; i målbild, utvecklingsstrategi, avsedd användning av mark- och vattenområden samt hänsynsområden.

16. Ett rikt växt- och djurliv

Stor relevans.

→ Värdefulla grönområden och grönstråk pekas ut i ÖP (inkl. s.k. grön infrastruktur); skydd/bevarande och hänsyn.

Nationella folkhälsomål

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/livsvillkor-och-levnadsvanor/folkhalsans-utveckling-malomraden/>

Antogs i sin nuvarande form av riksdagen år 2008.

Övergripande mål: Skapa samhällliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen

Viss relevans.

→ ÖP utformas så att fysisk aktivitet och möten mellan människor främjas.

Målområden

1. Delaktighet och inflytande i samhället

Viss relevans.

→ Framför allt som medborgarinflytande i planeringsprocessen.

2. Ekonomiska och sociala förutsättningar

Ej relevant.

3. Barns och ungas uppväxtvillkor

Viss relevans

→ Närrekrationsområden och huvudcykelvägar pekas ut i ÖP. Riktlinjer om avstånd till mindre grönytor i stadsdelar och kvarter.

4. Hälsa i arbetslivet

Ej relevant.

5. Miljöer och produkter

Ej relevant.

6. Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård

Ej relevant.

7. Skydd mot smittspridning

Ej relevant.

8. Sexualitet och reproduktiv hälsa

Ej relevant.

9. Fysisk aktivitet

Relevant.

→ Kartläggning av viktiga rekreationsområden och grönstråk i planerings- och beslutsunderlaget. Grönområden, grönstråk, huvudcykelvägar pekas ut i ÖP.

10. Matvanor och livsmedel

Ej relevant.

11. Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel

Ej relevant.

Nationella friluftslivsmål

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Friluftsliv/Friluftsmalen/>

Beslutades av regeringen år 1012.

1. Tillgänglig natur för alla

Liten relevans.

Handlar om människors kunskap om att friluftsområden existerar och deras föreställningar om hur tillgängliga områdena är.

2. Starkt engagemang och samverkan för friluftslivet.

Ej relevant.

3. Allemansrätten

Liten relevans. Handlar främst om kunskap om vad allemansrätten innebär. Dock också att allemansrätten ska värnas.

4. Tillgång till natur för friluftsliv

Stor relevans.

→ Kartläggning av intresseområden i planerings- och beslutsunderlaget. De rekreationsområden och värdefull natur som kommunen vill värna/utveckla pekas ut i ÖP, antingen som områdesanvändning eller som områden där annan användning ska ta särskild hänsyn till friluftlivsvärdena.

5. Attraktiv tätortsnära natur

Stor relevans.

→ Tätortsnära rekreationsområden och värdefull natur i och i närheten av tätorter pekas ut i översiktsplanen, antingen som områdesanvändning eller som områden där annan användning ska ta särskild hänsyn till friluftlivsvärdena.

6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling

Viss relevans.

→ Områden av särskilt intresse för turism kan pekas ut i ÖP som hänsynsområde. Även områden/platser som är särskilt lämpliga för landsbygdsutveckling kan pekas ut, t.ex. som LIS-områden

7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet.

Viss relevans. Handlar om åtgärder för att göra skyddade områden attraktiva för besökare.

→ Tas mest om hand i skötselplaner för de skyddade områdena. Men kommunen kan i ÖP ange ambition om eller behov av utvecklingsinsatser.

8. Ett rikt friluftsliv i skolan

Ingen relevans. Handlar om innehållet i skolans verksamhet.

9. God kunskap om friluftslivet.

Ingen relevans. Handlar om att det bör finnas forskning och statistik om friluftslivet.

10. Friluftsliv för god folkhälsa.

Viss relevans.

→ Områden lämpliga för friluftsliv pekas ut i ÖP (se mål 4 och 5), liksom viktiga grönstråk med gång- och cykelvägar, m.m.

Transportpolitiska mål

Antogs av riksdagen 2009, baserat på propositionen Mål för framtidens resor och transporter (prop 2008/09:93). Riktas främst till den statliga transportpolitiken och transportsektorn. Bör dock enligt propositionen beaktas i den fysiska planeringen, ”men det måste alltid finnas utrymme för avvägning mot andra intressen och effekter, liksom mål inom andra politikområden”

http://malportal.trafa.se/Global/Excelfiler%20M%c3%a5lportalen/Transportpolitiska%20m%c3%a5l.pdf?_ga=2.8962544.49064006.1496215448-1176026006.1494923502

Övergripande mål: Säkerställa en samhällsekonomiskt effektivt och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

Viss relevans.

→ Se nedan under funktions- och hänsynsmål.

Funktionsmål: Tillgänglighet

Stor relevans, fr.a. preciseringarna om att barns möjligheter att själva på ett säkert sätt använda transportsystemet, och vistas i trafikmiljöer, ska öka, och att förutsättningarna för att välja kollektivtrafik, gång och cykel förbättras.

→ ÖP redovisar den övergripande transportinfrastruktur, inklusive GC-nät, som kommunen eftersträvar, plus en hållbar och ändamålsenlig bebyggelsestruktur. Dessutom kan kommunen i ÖP ange de kollektivtrafiklinjer som avses bli bestående.

Hänsynsmål: Säkerhet, miljö och hälsa

Viss relevans, men avser främst trafiksäkerhetsarbetet och att transportsektorn ska bidra till miljö- och folkhälsomålen.

→ Planeringsunderlag kan peka ut osäkra och olycksdrabbade platser i trafikinätet, och i ÖP kan anges var åtgärder i huvudnäten bör prioriteras.

Planeringsram för vindkraft

<http://www.energimyndigheten.se/fornybart/vindkraft/planering-och-tillstand/energipolitiska-mal-for-vindkraft/>

Boverket bedömde vid utvärderingen (2012) av det stöd för kommunala planeringsinsatser för vindkraft som införts att det finns planmässiga förutsättningar för att planeringsramen på 30 TWh kan nås. Växjö upprättade ett tillägg till översiktsplanen med hjälp av planeringsstödet. Där pekas tre områden i kommunen ut som särskilt lämpliga för vindkraft. Dessutom anges en relativt stor del av kommunen som möjlig för vindkraftsutbyggnad. Kommunen kan därför sägas ha bidragit till att planeringsramen kan nås.

Viss relevans.

→ Baka in vindbrukstillägget i nya ÖP, eventuellt efter översyn och revidering.

Nationella planer och program

[Nationell transportplan 2014–2025](#)

Fastställdes av regeringen 2014. Arbetet pågår med en ny transportplan för 2018–2029.

Viss relevans. De infrastrukturinvesteringar som påverkar mark- och vattenanvändningen ingår dock även i länstransportplanen, som är mer detaljerad.

→ Beaktas i ÖPs redovisning av det framtida övergripande transportsystemet. ÖP kan ange en mer genomarbetad sträckning av planerade vägar och järnvägar, d.v.s. kommunens uppfattning av var de bör dras.

[En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft](#)

Liten relevans. Gäller 2015–2020. Vägledande främst för det regionala tillväxtarbetet och ska således genomsyra de regionala utvecklingsstrategierna.

Regionala mål, planer och program

Både Region Kronoberg och Länsstyrelsen i Kronobergs län har antagit mål, planer och program av betydelse för hållbar utveckling och som översiktsplaneringen ska ta hänsyn till. Nedan beskrivs kortfattat de mål, planer och program vi bedömt vara mer eller mindre relevanta för översiktsplaneringen. Där analyseras också på vilket sätt de kan och bör påverka översiktsplanen.

Regional utveckling

Gröna Kronoberg – Regional utvecklingsstrategi för Kronobergs län (GK/RUS)

Viss relevans. Prioriteringen om den komplementära regionen bör ÖP förhålla sig till, men vad detta innebär för den rumsliga utvecklingen och planeringen konkretiseras inte i någon rumslig målbild eller strategi. Med en kommande "samplanering" kommer dock bättre förutsättningar för ett regionalt perspektiv i översiktsplanen att skapas.

Målet i nuvarande ÖP, del staden, om Växjö som "den regionala staden - en kärna i en samverkande region", stämmer väl med idén om den komplementära regionen, men behöver utvecklas och ytterligare konkretiseras i nya ÖP. Detta bör givetvis göras i dialog med Region Kronoberg, Länsstyrelsen, Trafikverket och grannkommunerna.

GK/RUS är i första hand Region Kronobergs – de förtroendevaldas – beställning till den egna organisationen i syfte att definiera de övergripande målen och prioriteringarna fram till 2025. Men den ska även vara vägledande för "samhandling". Understrategier och handlingsplaner kopplas till GK/RUS. Via dessa får aktörer inom olika områden möjlighet att samverka om hur målen i GK/RUS ska nås. Exempel på understrategier är Kompetensförsörjningsstrategin, Trafikförsörjningsprogrammet, Folkhälsopolicyn, Innovationstrategin och Kulturplanen.

Regionalt utvecklingsarbete ska bygga på samhandling i syfte att nå målen. Samhälls-utmaningarna kan inte lösas av en enskild aktör utan kräver effektiv samhandling mellan politik, näringsliv, forskning och civilsamhälle. Det innebär att föra samtal, om nuläge och mål, att skapa samsyn om vad som bör göras och hur.

Ambitionen är också att genom samhandling samordna fysisk planering och hållbar tillväxt på regional och kommunal nivå, mellankommunalt och mellanregionalt.

Målbilden i GK/RUS sammanfattas så här:

År 2025 är Kronoberg ett län som växer i öppna och hållbara livsmiljöer med förnyelseförmåga. Det är invånare i alla åldrar som skapar utveckling och förnyelse. Alla behövs och bidrar till att skapa en plats som är attraktiv att bo på, arbeta och vistas i. Samhandling kring social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet gör oss framgångsrika och tillsammans tar vi oss an och ser möjligheter i både globala och lokala utmaningar.

Den bryts ner i två målområden som beskriver utmaningar, mål och prioriteringar: 1. Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer, och 2. Vi växer av en cirkulär ekonomi med förnyelseförmåga.

Målbild: Gröna Kronoberg – Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer med förnyelseförmåga	
Målområde 1 Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer.	Målområde 2 Vi växer i en cirkulär ekonomi med förnyelseförmåga
Utmaningar 1. Hög konkurrens om invånare och en åldrande befolkning 2. Stora avstånd och en gles bebyggelsestruktur 3. Skillnader i delaktighet och hälsa	Utmaningar 1. En svag sysselsättningstillväxt som följd av hög konjunktürkänslighet och ökad global konkurrens 2. Sysselsättningsgraden har minskat men fortsatt upplever arbetsgivare svårigheter att hitta rätt kompetens 3. Att få fler innovativa och växande företag
Mål <ul style="list-style-type: none"> Befolkningen ska öka. Överstiga medianen för riket 2014–2025 God socioekonomisk utveckling. Medianinkomsten > riksgenomsnittet 2025 God hälsa hos befolkningen. Självskattade hälsan > riksgenomsnittet 2025 Klimatpåverkan ska minska. Minskningen av klimatpåverkande utsläpp ska vara störst i riket 1990–2025 	Mål <ul style="list-style-type: none"> Produktiviteten ska öka. BRP/sysselsatt ska öka mer än riket 2014–2025 Balanserad tillväxt – Fler arbetet. Sysselsatta dagbefolkningen ska öka mer än medianen för riket 2014–2025 Förbättrad matchning – Fler i arbete. Sysselsättningsgraden för kvinnor och män ska vara minst 80 % år 2025 Ökad förnyelseförmåga. Över medianen sett till arbetstillfällen med minst 1 sysselsatt per 1000 inv år 2025
Prioritering <ul style="list-style-type: none"> Utveckla platser, orter, städer och regioner genom att komplettera och dra nytta av varandra Utveckla miljöer där människor känner sig välkomna och delaktiga 	Prioritering <ul style="list-style-type: none"> Utveckla diversifiering och innovationsförmåga Utveckla livslångt lärande och jämlik hälsa

Transporter

Länstransportplan 2014–2025

Stor relevans. LTP:n innehåller viktigt planeringsunderlag i form av bl.a. problemanalys, var åtgärder behövs och regionala förutsättningar och ambitioner. Bör på något sätt in i PLU. (Och egentligen borde det tas fram en generell regional GPF gemensam för all rumslig planering, vilken förhoppningsvis blir resultatet av *Samordnad rumslig planering i Kronoberg*.)

Således är LTP:n i högsta grad relevant för översiktsplaneringen, för det regionala perspektivet och vad gäller de strategiskt viktiga transportinfrastrukturåtgärderna som ÖP måste förhålla sig till. Men den har ett kortare perspektiv än ÖP, som alltså i sin tur kan vägleda nästa LTP. (Fast en sådan tas ju fram nu!)

Långsiktig plan för framtidens transportinfrastruktur i länet, upprättad på regeringens uppdrag. Innehåller ett antal större och betydelsefulla "objekt" som bör genomföras inom en överskådlig framtid. "I planen ingår även återbetalning av kommunal förskottering av statliga medel avseende Växjö Bangård och Alvesta Resecentrum. Utöver dessa återfinns även LV 120, genomfart Älmhult inklusive anslutning till RV23 och RV 23 Huseby - Marklanda." Dessutom redovisas ett antal större brister som behöver utredas ytterligare innan åtgärder kan väljas och genomföras. Mindre åtgärder (<25 milj kr) behandlas i en gemensam *Pott för anpassning av transportinfrastrukturen* och avser kompletterande åtgärder för att understödja de tidigare namngivna stråkinvesteringar. I potten ingår trafiksäkerhetsåtgärder inklusive mötesseparering, kollektivtrafik- och cykelåtgärder samt mobility management-åtgärder.

Innehåller i inledningen resonemang om kommunikationernas betydelse för regional utveckling (regionförstoring, regionförstärkning), om transporterens miljöpåverkan, om länets specifika förutsättningar m.m, som kan vara input i översiktsplaneringen, särskilt när det gäller regionalt perspektiv.

Redogör för nationella mål och riktlinjer med bäring på transporter, bl.a. de transportpolitiska målen, och de nationella klimat- och miljömålen. Beskriver även den nya planeringsprocessen för transportinfrastrukturen, bl.a. åtgärdsvalsstudier och fyrstegsprincipen.

En viktig utgångspunkt för LTP:n har varit *Regional systemanalys för transportinfrastrukturen i östra Götaland* (2008), vars slutsatser bedöms gälla fortfarande trots några år på nacken. Där identifieras ett antal strategiskt viktiga stråk, bestående av järnvägar och vägar, en eller flera tillsammans, och i vilka det ligger viktiga hamnar, terminaler, resecentra och flygplatser.

Slutsatser/problemanalys från OECD-studien (2011–2012) avseende transporter refereras, liksom resvaneundersökningen från 2012

De för ÖPs del viktigaste satsningarna i LTP är:

Större investeringar

- Växjö bangård 40 milj kr 2014–2016
- RV 23 Huseby – Marklanda, 150 milj, 2020–2025 (mötesseparering i bef sträckning, breddning på vissa sträckor.)

Större brister som behöver utredas

- RV 23 Marklanda – Räfte (för mötesseparering)
- RV 27 Söder Växjö (Högstorp – Säljeryd)
- Södra Länken, Växjö

Trafikförsörjningsprogram 2016–2025 (TFP)

Stor relevans. TFP är givetvis ett viktigt underlag för översiktsplaneringen, som bör ske i växelverkan med kollektivtrafikplaneringen. En klimatsmart och hållbar stads- och bebyggelseutveckling måste främja kollektivtrafikens utbyggnad, vilket talar för "tätare stad i stråk" och att planera för stråk även på landsbygden och mellan mindre orter.

TFP innehåller strategier och allmänna riktlinjer, och identifierar och klassificerar ett antal regionala stråk som översiktsplaneringen kan arbeta vidare med och konkretisera till "utvecklingsstråk", och i samarbete med Kollektivtrafikmyndigheten/Länstrafiken identifiera områden och stråk i fr a staden som "skelett" för bebyggelseutvecklingen.

Antaget 2015-11-25

Syftet med TFP är att tillhandahålla långsiktiga mål och riktlinjer för hur kollektivtrafiken ska fungera i länet och för att stödja regionalt hållbar tillväxt.

TFP:s målbild är "Hållbar kollektivtrafik för alla". Den är indelad i fyra målområden: *Attraktivitet och användbarhet*, *Miljö och hälsa*, *Tillgänglighet för hållbar regional tillväxt* och *Ekonomi*. De två förstnämnda målområdena, *Attraktivitet och användbarhet* och *Miljö och hälsa* hanterar utmaningar och mål kopplat till ett invånarperspektiv, att göra kollektivtrafiken tillgänglig för alla och att öka kollektivtrafikens positiva samhälls- och miljöeffekter. Målområdet *Tillgänglighet för hållbar regional tillväxt*, lyfter utmaningarna med urbanisering kopplat till kollektivtrafik och hur kollektivtrafiken kan användas för att stärka och knyta samman regionen. Det sista målområdet, *Ekonomi* följer upp att kollektivtrafiken bedrivs på ett ekonomiskt resurseffektivt sätt. För varje målområde finns ett antal mål, prioriteringar och förslag på insatser. Totalt finns följande sju mål som följs upp genom 23 indikatorer.

Målområde attraktivitet och användbarhet

- Fler och nöjdare resenärer.
- Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig och enkel att använda
- Kollektivtrafiksystemet ska vara robust och pålitligt

Målområde miljö och hälsa

- Kollektivtrafiken ska bli mer resurseffektiv och bidra till en minskad klimatpåverkan
- Kollektivtrafiksystemet ska bidra till ökad hälsa

Målområde Tillgänglighet för hållbar regional tillväxt

- Kollektivtrafiken ska bidra till att utveckla en sammanhållen och gränslös region

Målområde ekonomi

- Kollektivtrafiken ska planeras och utföras för en ökad ekonomisk resurseffektivitet

Trafikförsörjningsprogrammet innehåller också en nulägesbild, strategiska val som är viktiga för förverkligandet av intentionerna och målen, riktlinjer för respektive trafikslag, en ekonomisk konsekvensanalys av programmets förslag, samt en diskussion om kollektivtrafikens samhällsnytta. Till programmet hör tre bilagor; *Behovsanalys* med underlagsmaterial, en *Hållplatshandbok* med tillgänglighetsplan och en bilaga med beskrivning av *Intern ansvars- och rollfördelning*.

Nulägesbeskrivningen innehåller bl.a. en allmän beskrivning av länets struktur och geografiska mönster, pendlingsmönster och nuvarande kollektivtrafik.

Till de strategiska valen hör bl.a.

- Kollektivtrafiken ska samordnas med övrig samhällsplanering. För att skapa en attraktiv och resurseffektiv kollektivtrafik krävs en samordnad planering och en stark koppling mellan det strategiska arbetet på den regionala nivån och kommunernas fysiska planering.
- Kollektivtrafiken ska vara gränsöverskridande. Det är lika viktigt att kunna ta sig inom regionen som till angränsande regioner och viktiga noder i andra städer. Invånarna i regionen som bor på gränsen till andra regioner ska ha möjlighet att välja serviceutbudet som är närmast boendeorten, även om det finns på andra sidan länsgränsen.
- Cykeln som transportmedel. Cykeln är ett viktigt komplement till kollektivtrafiken. Det är därför angeläget att underlätta kombinationsresor med gång, cykel och kollektivtrafik; att erbjuda resenären en attraktiv helhetslösning.
- Resan skapar mervärde. Innovationer och tekniska lösningar är viktiga aspekter att ha med. I sammanhanget nämns pendlarparkeringar, smart infrastruktur (t.ex. realtidsuppdateringar), sammankoppling med andra samhällstjänster som t.ex. laddningsstationer för cyklar och bilar, och möjligheter att låsa barnvagnar i skydd för väder.

Riktlinjerna omfattar stadstrafik (bl.a. stomlinjer och lokallinjer), tågtrafik, regional busstrafik, skolskjutstrafik, kompletteringstrafik och närtrafik, särskild kollektivtrafik, flyg och fjärrtåg, hållplatser och bytespunkter, samt klassificering av stråk.

Folkhälsa

[Länsgemensam folkhälsopolicy för Kronobergs län](#)

**Viss relevans, men säger inget om hur den offentliga miljön kan bli bättre.
→ ÖP utformas så att miljön för barn och ungdomar blir så säker som möjligt. Inte minst gäller detta säkra GC-vägar. Dessutom omsorg om offentliga platser så att de känns trygga, men det handlar då mer om detaljplanering. ÖP kan bara innehålla allmänna riktlinjer.**

Innehåller en allmän vision för folkhälsoarbetet i länet:

Med policyn som grund kraftsamlar Kronoberg för en god folkhälsa på lika villkor för alla läns-
invånare. Läns gemensamma och lokala handlingsplaner gör ett strategiskt och långsiktigt arbete i
samverkan möjligt. En övergripande dialog mellan samhällets olika aktörer ger också förutsättningar
för ett resurseffektivt och framgångsrikt arbete. Folkhälsoperspektivet finns med i alla beslut som
påverkar individens hälsa såsom samhällsplanering, infrastruktur, förskola och skola, hälso- och
sjukvård och socialtjänst m.m. Hälsoekonomiska beräkningar underlättar prioriteringar av
hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Utgår från de nationella folkhälsopolitikens 11 målområden, men koncentreras på målområde 3,
Barns och ungas uppväxtvillkor, och målområde 11 Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel. För
dessa två anges en vision, en bakgrundsbeskrivning och arenor för det hälsofrämjande och
förebyggande arbetet.

Angående arenan *Det offentliga rummet* sägs bland annat: "Barn och unga behöver en trygg och
säker offentlig miljö. Det handlar om skolvägar, lekplatser men också om att tryggt kunna ta sig hem
på kvällstid utan att riskera att utsättas för övergrepp och våld" (målområde 3). Och: "Alla ska kunna
röra sig utan risk och rädsla på offentliga platser och kunna vistas i trafiken utan risk för alkohol eller
drogrelaterade skador (målområde 11).

Kulturmiljö

Regionalt kulturmiljöprogram

Stor relevans. Redovisar kulturmiljövårdens intresseområden och bör således tas med i PBU och ingå i analysen av allmänna intressen. Men ger inget när det gäller översiktsplanens målbild och strategier. Hanteras i ÖP främst under "Hänsyn".

Länsstyrelsens kulturmiljöprogram publicerades 1981 och finns nu på länsstyrelsens webbplats. Det är ett för dåtiden traditionellt kulturmiljöprogram som pekar ut ett antal områden av särskilt kulturhistoriskt värde. Till varje område hör en text med tre underrubriker: landskapet och dess berättelse, kulturmiljöns värden och inför framtiden. Den senare innehåller riktlinjer för hanteringen av områdena i punktform. På introduktionssidan påpekas att en hel del hänt i landskapet sedan 1981, men det är oklart om områdesbeskrivningarna uppdaterats sedan dess, eller om det är samma texter som då. Programmet har under årens lopp kompletterats med nya inventeringar som redovisas i kartform som Kulturmiljövårdens kunskapsunderlag. Detta är dock inte sammanställt till ett program med kulturmiljövårdens intresseområden som planeringen bör beakta.

Förnyat kulturmiljöarbete 2016–2020 – Kulturmiljöstrategi för Kronobergs län

Liten relevans. Är främst en strategi för hur kulturmiljövården ska arbeta. Ger i sig inga mål eller vägledning för hur kulturmiljövårdens intressen ska hanteras i samhällsplaneringen.

Tar sin utgångspunkt i de nya nationella kulturmiljömålen, som ställer nya krav på kulturmiljöarbetets inriktning. I den nya kulturpolitiken lyfts kulturmiljön fram som en viktig resurs för en hållbar

samhällsutveckling. Definierar kulturmiljö och kulturarv. Redogör för de nationella kulturmiljömålen och regelverket. Knyter an till *Gröna Kronoberg – Regional utvecklingsstrategi för Kronobergs län*, fr a dess målområde *Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer*.

Själva strategin redovisas som tre målbilder med prioriteringar för att nå målbilden:

1. Breddad syn på småländskt kulturarv
Prioritering: Synliggöra fler i kulturmiljöarbetet. Delaktighet och ett inkluderande perspektiv ska utmärka det fortsatta kulturmiljöarbetet. En handlingsplan ska tas fram för att synliggöra fler berättelser och platser i kulturmiljöarbetet.
2. Kulturmiljöer utvecklas hållbart
Prioriteringar:
  - a. Fortsatt kunskapsuppbyggnad, anpassad efter målgrupper och samhällsfunktioner. Samhällsplanering nämns som exempel.
  - b. Tillgängliggöra kulturmiljöer för alla.En handlingsplan för framtagande av kunskapsunderlag ska tas fram. Tillgänglighetsplaner för statligt skyddade anläggningar ska upprättas, liksom anpassad information till olika målgrupper.
3. Upprätta levande dialog mellan aktörer
Prioriteringar:
  - a. Använda gemensamma arenor, för dialog och tvärssektoriella möten.
  - b. Samhandla

Miljö, klimat och energi

Regionala miljömål i Kronobergs län 2013–2020

Hemsida

Viss relevans. De regionala miljömålen är en anpassning och konkretisering av de nationella och därmed också givetvis relevanta för översiktsplaneringen. Eftersom ÖP är främst är en långsiktig övergripande strategi är det kanske inte de konkreta mätbara målen som är de mest relevanta, utan den övergripande inriktningen mot hållbarhet. Det är framför allt "slutmålen" som översiktsplaneringen ska förhålla sig till. Alltså är de nationella målen mest relevanta för översiktsplaneringen.

Beslutad 2013-01-08, uppdaterad 2014-02-27. Ett renodlat måldokument där vart och ett av de 14 nationella miljömål som gäller i Kronobergslän beskrivs, följt av de nationella preciseringarna och de regionala miljömålen. Regionala mål till Levande skogar ingår dock inte. Ansvar för det ligger på Skogsstyrelsen. Sammanlagt innehåller dokumentet 45 regionala mål. Sist redovisas de etappmål som regeringen beslutat om. Dokumentet uppdateras om nya etappmål tillkommer.

Åtgärdsprogram för miljömålen i Kronobergs län 2014–2020

Liten relevans. Problembeskrivningarna ger en visst "regionaliserat perspektiv" på miljöproblemen. Några av åtgärdsförslagen kan ge inspiration till riktlinjer i ÖP, men eftersom detta är ett relativt kortsiktigt åtgärdsprogram har det relativt liten relevans för den strategiska översiktsplaneringen.

Beslutad av länsstyrelsen 2014-03-06. Huvudsyftet är att bidra till att uppnå berörda miljömål till år 2020. Programmet är indelat i tre temaområden som tillsammans täcker in de miljömål som berör länet:

- Hälsa i miljöarbete.
- Det hållbara landskapet
- Klimat och energi ([lst:s hemsida](#))

För varje tema beskrivs problematiken och i tabellform redovisas åtgärder "som aktörer kan genomföra" under programperioden. Under temaområdet Hälsa i miljöarbete finns förslag på åtgärder inom "hållbar samhällsplanering".

Åtgärdsprogram för miljömålen i Kronobergs län 2014–2020 – komplettering Hållbar konsumtion

Liten relevans, då programmet är inriktat på konsumtion.

Beslutat av länsstyrelsen 2015-11-17. Som framgår av namnet är detta ett komplement till det ovan beskrivna åtgärdsprogrammet. Här kopplas till det övergripande generationsmålet, vilket kräver att hänsyn tas till människors beteende och de miljöproblem utanför Sveriges som orsakas av vår konsumtion. Åtgärdsprogrammet följer samma mall som det andra programmet.

Vatten

Förvaltningsplan 2016–2021 för södra Östersjöns vattendistrikt

Viss relevans. Förvaltningsplanen är framför allt ett åtgärdsprogram för att förbättra tillståndet i sjöar och vattendrag, och därmed inte direkt vägledande för översiktsplanens utformning. ÖP bör dock utformas med beaktande av de prioriterade miljöutmaningar som förvaltningsplanen redovisar. Här är också [Vatteninformationssystem Sverige \(VISS\)](#), ett viktigt underlag. I VISS lagras data om statusklassificering, miljökvalitetsnormer, riskbedömningar, miljöproblem, miljöövervakning samt genomförda och planerade åtgärder för alla vattenförekomster.

→ VISS, viktiga dricksvattenresurser, samt andra vattenrelaterade förhållanden som bör beaktas vid fysisk planering och lokalisering-
prövning av bebyggelse och anläggningar bör in i PBU. Ett vattentema där kan vara lämpligt. I ÖP kan särskilda hänsynsriktlinjer för byggande m.m. behövas i avrinningsområden till känsliga sjöar och vattendrag, särskilt där detta är angeläget för att uppnå miljökvalitetsnormer.

Dessutom: utforma ÖP så att dagvatten kan tas om hand på lämpligt sätt, och peka ut områden som behöver skyddas för att garantera framtida dricksvattenförsörjning.

Beslutades 2016-12-14.

Syftet med förvaltningsplanen är dels att sammanfatta arbetet som har bedrivits inom den första vattenförvaltningscykeln vad avser statusklassificering av yt- och grundvatten samt framtagande av miljökvalitetsnormer, och dels att presentera det åtgärdsprogram som ska genomföras för att förbättra de vatten som inte når uppsatta mål.

Planen är uppdelad i fem olika delar, samt Miljökvalitetsnormer för vatten och ett antal bilagor. Förvaltningsplanen som helhet redovisar:

- vattens tillstånd och användning,
- påverkan på vattenmiljöerna och de miljöproblem som orsakas av detta,
- miljökvalitetsnormer som är målet för vattens status år 2015, 2021 eller 2027,
- åtgärder för att komma till rätta med miljöproblemen och nå miljökvalitetsnormerna,
- sammanvägda konsekvenser av åtgärdsprogrammet,
- övervakning av distriktets vatten,
- bakgrund och tillvägagångssätt för reviderade miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram
- riktningen för kommande arbete i vattendistriktet.

Planen ger både överblick över vattenförvaltningsarbetet och förståelse för hur arbetet bedrivs, och kan användas som referens och planeringsunderlag av såväl myndigheter och kommuner som av andra aktörer. Del 1 innehåller en sammanfattning av planen.

De miljöutmaningar som vattenmyndigheten bedömer vara särskilt viktiga är:

1. Övergödningen som fortfarande är ett stort problem.

2. Dricksvattenförsörjningen som måste säkras.
3. Effekterna av miljögifter från både pågående och gamla utsläpp som behöver minskas.
4. Fysisk påverkan som behöver minskas, och då särskilt vandringsvägar som behöver öppnas upp för fisk och andra organismer.

Av åtgärdsprogrammets åtta åtgärder som riktas till kommunerna avser en (åtgärd 6) fysisk planering: "Kommunerna ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas." Detta följer dock också av PBL:s bestämmelse i 3 kap 5 § 3 p: Av översiktsplanen ska framgå "hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljökvalitetsnormer"

Kommunala mål, planer och program

Växjö kommun har en lång rad mål, planer och program som utgör styrdokument för hela eller delar av kommunens verksamhet. De vi bedömt mer eller mindre relevanta för den fysiska planeringen redovisas i det följande. För var och en görs inledningsvis i en särskild ruta en tolkning av vad de innebär för främst översiktsplaneringen. Målen, planerna och programmen är här indelade i fem huvudgrupper:

- Övergripande mål och viljeinriktningar
- Fysiska sektorsplaner
- Fysiska visioner
- Icke-fysiska sektorsplaner
- Övriga

Övergripande mål och viljeinriktningar

Miljöprogram för Växjö kommun

Stor relevans. ÖP bör inarbeta (tolka fysiskt/gestalta) en del av miljöprogrammets mål och strategier, i princip de som refereras ovan. Hänsynstaganden och strategier kan konkretiseras i ÖP:s utvecklingsstrategi och i riktlinjer för användning och områdeshänsyn. Omfattas av de nationella målen – om ÖP beaktar dem så som beskrivits i ovan under *Nationella mål, planer och program* blir även de kommunala beaktade.

Antogs i juni 2014. Kortfattat program på 10 sidor, som tillsammans med översiktsplanen då avsågs vara kommunens övergripande måldokument på längre sikt. Enligt texten i miljöprogrammet är Avfallsplan, Grönstrukturprogram, VA-plan, Energiplan, Transportplan, Landsbygdsprogram, detaljplaner, etc. åtgärdsprogram som beskriver vad som behöver genomföras för att målen ska nås.

Miljöprogrammet innehåller miljöpolicyen för kommunens verksamheter samt tre profilområden: Leva livet, Vår natur och Fossilbränslefritt Växjö. Enligt miljöpolicyen ska alla delar av verksamheten drivas och utvecklas med stor hänsyn till de förutsättningar som miljön och de lokala och globala naturresurserna ger. Detta för att nuvarande och kommande generationer ska tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Samhällsbyggandet ska utgå från att marken, vattnet och den fysiska miljön används på ett resurssnålt och ekologiskt uthålligt sätt. Vid beslut tas särskild hänsyn till miljö- och naturresursfrågorna.

Leva livets målbild för år 2030 är bland annat att det år ska vara både möjligt och naturligt för invånarna att leva ett hållbart liv, så fritt från skadliga ämnen att varken människor eller miljö påverkas negativt. Kommunen vill bidra till ett giftfritt samhälle och se avfall som en resurs.

Enligt *Vår naturs* målbild för år 2030 är de gröna och blå strukturerna kommunens största tillgångar. Parker, naturområden och tätortsnära sjöar är lätta att nå till fots och på cykel. Sjöarna är badbara. Människor utsätts inte för ohälsosamt buller. Ekologisk odling är vanligt och biologisk mångfald högt prioriterat. Biologiskt viktiga kärnområden och spridningskorridorer skyddas och vårdas genom medveten planering och skötsel. Särskilt värdefulla träd och trädmiljöer bevaras, vårdas och utvecklas. Vid planering och byggande läggs stort fokus på att bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster. Kvartersmarken ska bli grönare och mindre hårdgjord, särskilt inom verksamhetsområdena. Dagvattnet tas om hand efter platsens behov för bra vattenkvalitet och för att undvika översvämningar. Bland de mätbara målen kan nämnas att den hårdgjorda ytan på Västra mark ska ha minskat med minst 600 m² mellan 2013 och 2020, andelen invånare som har högst 300 m till ett tillgängligt park- eller naturområde större än en hektar ska öka till 95 % senast år 2020, ett sammanhängande rörelsestråk ska finnas runt Trummen, Växjösjön, Södra Bergundasjön, Norra Bergundasjön och Toftasjön senast år 2020 och överallt i kommunen ska årsmedelvärdet av kvävedioxid understiga 15µg/m³ luft.

Fossilbränslefrött Växjö: Kommunen ska vara fossilbränslefri senast 2030. Åtgärder ska även vidtas för att minska klimatpåverkan från vår konsumtion. Byggandet sker med energismart och förnybart material, huvudsakligen trä. Trafikens miljöpåverkan ska minska. Det ska vara enkelt och smidigt att gå, cykla och åka kollektivt. All värme, kyla, el och drivmedel produceras från förnybara energikällor och det ska finnas en stor drivmedelsproduktion i Växjö.

Mångfaldsprogram 2015–2025 – Ett sammanhållet Växjö

Viss relevans. Stark koppling till de nationella folkhälsomålen.

→ **Identifiera och skapa platser som uppmuntrar till möten mellan människor av alla de slag och kan bidra till att skapa sammanhållning.**

→ **Bygg bort barriärer.**

→ **Skapa blandade områden – blandade boendeformer och bostadsstorlekar, blandad användning/funktion (blandstad).**

→ **Se till att ÖP-processen präglas av delaktighet för alla medborgardialogen. Gör särskilda ansträngningar att nå dem som inte brukar höras**

Antogs i december 2015. Har svag direkt koppling till det fysiska. Möjligen kan effektmålet *Skapa jämställda och jämlika förutsättningar och möjligheter för alla Växjöbor* under samhällsperspektivet ges en fysisk tolkning. Ett nyckeltal här är "Uppmätt tillgänglighet till den fysiska miljön i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet ska öka". I inledningen "Mångfaldsprogrammet ska..." är nyckelorden och nyckelfraserna bl.a.

- Öppen och inkluderande kommun
- Lika värde, rättigheter och möjligheter för alla människor
- Sammanhållen kommun
- Delaktighet (likvärdiga förutsättningar för delaktighet)
- Jämlikt samhälle som präglas av möten och rörelser mellan individer och grupper
- Segregation, som gäller kommunen i dess helhet, inte enskilda områden
- Sammanhållen och tillgänglig kommun för alla, utan fysiska och sociala barriärer

I Växjö kommuns löfte – samhällsperspektivet lyfts bl.a. bred medborgardialog fram som viktig, och kommunen ska i dialogen med växjöborna särskilt värna om att få in synpunkter från de grupper som annars inte får möjlighet att göra sina röster hörda.

Landsbygdsprogram för Växjö kommun

Stor relevans. Men behöver omsättas – eller snarare omarbetas - i karta/geografi/rumslighet.

Programmets övergripande mål är hämtat från gällande översiktsplan (antagen 2005) och formuleras så här:

Den bofasta befolkningen utanför Växjö stad ska öka med minst 3000 personer netto enligt gällande översiktsplan till 2030. (Ambitionen i översiktsplanen är 25 000 invånare 2030).

Det innehåller sju fokusområden som sammanfattas i punkterna "Livskvalitet" och "Attraktionskraft":
1. Boende och omsorg, 2. Skola och barnomsorg, 3. Kommunikationer, 4. Natur och miljö, 5. Näringsliv, 6. Den ideella sektorn, 7. Trygghet och tillgänglighet.

För varje fokusområde anges ett antal mål och strategier för att nå målen. De mål som har mest bäring på fysisk planering är (fokusområde inom parentes):

- Det ska alltid finnas byggbara tomter för hyres- och äganderätter i alla kommundelscentra och de mindre orterna. (Boende och omsorg)
- Vid 2030 års utgång ska byggnation av 1300 nya bostäder ha möjliggjorts. (Boende och omsorg)
- Utbudet av särskilda boenden på landsbygden ska motsvara behoven. (Boende och omsorg)
- Behålla samtliga skolor på landsbygden så länge det finns ett relevant elevunderlag och föräldrarna så önskar. (Skola och barnomsorg)
- Öka det kollektiva resandet i landsbygdstrafiken med minst 12 procent per invånare från 2002 till 2015. (Kommunikationer)
- Natur, miljö, de gröna värdena och livskvaliteten på landsbygden ska vara viktiga delar i arbetet med Europas Grönaste Stad. (Natur och miljö)
- En ökad andel av den totala markarealen ska skyddas via reservatsbildning, biotopskydd eller avtal med markägare. Det behövs en samlad målbild när det gäller förvaltning av flora och fauna. (Natur och miljö)

De för den fysiska planeringen mest relevanta strategierna är:

- Att identifiera och tillhandahålla attraktiva områden för nya bostäder, rekreation och verksamheter. (Boende och omsorg)
- Att i samverkan med landsbygdens företrädare identifiera möjligheter till förbättrade kommunikationer. (Kommunikationer)
- Att i dialog med Länstrafiken Kronoberg trycka på kraftfullt så att kollektivtrafiken svarar mot landsbygdens behov (Kommunikationer)
- Att i samband med strandnära nybyggnation säkerställa att djur och växter har fortsatta goda ekologiska villkor på platsen. (Natur och miljö)

Programmet har dock ingen rumslig dimension, d.v.s. ingen indelning i delområden med olika typer av förutsättningar, problem, potentialer och strategier. Strategierna är generella för hela landsbygden och väldigt mycket av "uppmuntra", "trycka på", "arbeta för", och få konkreta satsningar.

Fysiska sektorsplaner

Grönstrukturprogram

Stor relevans. Övergripande grönområden och grönstråk med riktlinjer bör in i översiktsplanen. Kunskapsunderlaget in i planerings- och beslutsunderlaget.

Grönstrukturprogrammet för Växjö stad antogs 2013. Det är ett sektorsprogram utan ställnings-taganden eller avvägningar mot andra allmänna intressen; ett "fördjupat kunskapsunderlag" och planeringsunderlag utifrån det gröna perspektivet. "Utvecklingsprinciperna kommer att arbetas in i aktualiseringen av Växjös översiktsplan samt i fördjupade översiktsplaner och planprogram." (I aktualitetsförklaringen 2018 nämns att grönstrukturprogrammet finns, men någon inarbetning i ÖP har ännu inte gjorts. ÖP för staden förklarades aktuell.) I inledningen står: "Grönstrukturprogrammet beskriver och tydliggör de gröna värdena i stadsbyggandet och kommunens utveckling, och med detta som grund föreslås en övergripande struktur för stadens gröna miljöer som en fördjupning och precisering av grönstrukturen i den fördjupade översiktsplanen för Växjö stad (2012)."

Fem delrapporter togs fram: Friluftsliv och rekreation, Biologisk mångfald och grönska, Kulturhistoria och identitet, Klimatutjämning samt Odling och betesmark. De utgör del 2 Kunskapsunderlag i programmet. Del 1 är Mål och utvecklingsprinciper, d.v.s. det egentliga programmet. Men det finns riktlinjer även i del 2. Del 1 innehåller sju utmaningar och trender som särskilt berör stadens gröna struktur, samt mål och delmål. Dessa är till stor del hämtade från ÖP för staden och andra tidigare beslut i KF. Del 1 innehåller också utvecklingsprinciper för hur de gröna miljöerna bör ses och utvecklas för att nationella, regionala och kommunala mål ska kunna nås.

År 2017 antogs liknande grönstrukturprogram för vart och ett av de sex kommundelscentrumen, Lammhult, Braås, Rottne, Gemla, Åryd och Ingelstad. De är mer kortfattade än programmet för staden och bör läsas tillsammans med detta.

Transportplan

Stor relevans. Transportplanens övergripande strategier bör höra hemma i ÖP, och transportplanen således omarbetas till ett mer entydigt åtgärdsprogram. Nulägesbeskrivningarna bör ingå i planerings- och beslutsunderlaget och hållas "levande".

Antagen i oktober 2014. Ska vara det förvaltningsövergripande plandokumentet för all verksamhet i kommunen som påverkar transporter.

Beskriver hur Växjö kommun skall arbeta för att skapa ett effektivt, hållbart och trafiksäkert transportsystem och nå kommunens transportrelaterade mål. Målen återfinns framförallt i *översiktsplanen* och *miljöprogrammet*.

Anger utmaningar, grundstenar, strategier och åtgärder när det gäller transporter. Tyngdpunkten är på strategier och åtgärder, som är indelade i fem strategiområden: Hållbar fordonstrafik, cykel, gång,

utvecklad kollektivtrafik och mobility management. Anger även nyttan med ett effektivt och hållbart transportsystem samt en nulägesbeskrivning som bl.a. refererar resvaneundersökningen 2012 och redovisar en trafikbullerkarta för staden. Strategierna under respektive strategiområde har till stor del mer karaktär av mål (inriktningsmål) än av äkta strategier

Cykelvägplan för Växjö kommun

Stor relevans, men ny plan håller på att tas fram. Nuvarande ÖP för staden säger att "vi bygger ut cykelvägarna i enlighet med den antagna cykelvägplanen. Samtidigt innehåller ÖP och cykelvägplanen lite olika formuleringar utan att för den skull vara motstridande. ÖP bör ange det eftersträlvade övergripande cykelvägnätet och cykelvägplanen vara en från ÖP härledd "detaljplan"/handlingsplan.

– Strategi och övergripande riktlinjer för arbetet med cykeltrafiken i Växjö Antagen av KF nov 2009. Anger vision, mål och strategier för cykelvägnätets utbyggnad och standard, samt för cyklandet som sådant. Cyklandet bör öka för att minska klimatpåverkan och främja folkhälsan genom att framför allt skapa och upprätthålla en god standard på huvudcykelnätet, som ska vara sammanhängande och binda samman viktiga målpunkter. Det ska upplevas som rakt och gent. I första hand bör standarden på det befintliga huvudcykelvägnätet uppdateras. Där det finns viktiga länkar som saknas i det befintliga nätet bör dessa prioriteras.

Friluftsprogram för Växjö kommun

Stor relevans. Friluftslivsprogrammet är främst ett sektorsprogram, som ska vägleda genomförandet av kommunens intentioner i översiktsplanen. Men den innehåller även målsättningar som bör beaktas när en ny översiktsplan upprättas, och redovisar "prioriterade friluftslivsområden" som delvis sammanfaller med utbyggnadsområden i gällande ÖP, och där en förnyad avvägning mellan utbyggnads- och friluftslivsintressena bör göras.

Friluftsprogrammet antogs 2017 och ligger till grund för arbetet med att utveckla Växjö som friluftskommun med fokus på folkhälsa, tätortsnära natur och tillgänglighet. Gäller främst Växjö stad och de sex kommundelscentrumen. I inledningen på sid 4 står:

Programmet är framtaget som en sektorsplan som ska fungera som ett kunskapsunderlag till fysisk planering samt för gemensamma satsningar och underhåll av prioriterade naturområden inklusive leder och stråk. Friluftsprogrammet kan därmed ses som ett vägledande dokument som ur ett friluftsperspektiv visar kommunens intentioner i vår överordnade översiktsplan.

Och

Friluftsprogrammet kan, tillsammans med grönstrukturprogrammet, bidra till en samlad bild gällande friluftslivets förutsättningar i Växjö kommun och utgöra en grund för politiska ställningstaganden för friluftslivets status och hantering i framtida planering.

Programmet består av tre delar: bakgrund, övergripande mål samt prioriterade friluftsområden.

Del 1 innehåller bland annat korta redogörelser för nationella friluftslivsmål, hur friluftslivsfrågorna lyfts fram i kommunens gällande översiktsplan, miljöprogram, budget, grönstrukturprogram, landsbygdsprogram, m.m. samt vad forskningen säger. Den redovisar också resultatet av en webbenkät om växjöbornas friluftsvanor och utevistelse.

I del 2 identifieras tre målområden: friluftsliv för alla, stark samverkan och hållbar planering för friluftslivet. För varje målområde ställs ett antal mätbara mål upp.

I del 3 redovisas "prioriterade friluftsområden" i karta och text, inklusive utvecklingsinriktning och förslag på åtgärder.

De prioriterade friluftsområdenas avgränsning har stämts av gentemot översiktsplan, grönstrukturprogram och detaljplaner. Där friluftsområdets avgränsning kommer i konflikt med föreslagen markanvändning enligt gällande översiktsplan redovisas det. Ur ett friluftsperspektiv är dessa områden värdefulla att värna och utveckla för friluftsliv men avvägningen mot andra intressen görs i kommande översiktsplan eller detaljplanering. (s 17)

Fysiska Visioner

Stadsmiljöprogram för Växjö stadskärna

Liten relevans. Detaljnivån gör att detta knappast är relevant för ÖP. Men den kan ses som ett handlingsprogram för att förverkliga ÖPs övergripande strategi och riktlinjer för stadskärnan. Kompletterar FÖP för rutnätsstaden som på något sätt ska bakas in i ÖP.

Från år 2008. Övergripande mål: Att förstärka centrumets identitet och attraktivitet genom att skapa en helhetssyn med riktlinjer för stadens olika element. Att ge långsiktighet av centrumets miljö och det offentliga rummets karaktär.

Riktlinjer på mycket detaljerad nivå: stadens golv, stadens möbler, stadens belysning, stadens mindre byggnader, stadens uteserveringar, stadens skyltar och stadens utsmyckning.

Vision Trummen i Europas grönaste stad

Viss relevans. Mest en fördjupning av nuvarande ÖP för staden och konkretisering av tankarna på ett "innovativt distrikt". Således till sin karaktär ett "planprogram" mellan ÖP och senare detaljplaneläggning. Dock innehåller den en idé om någon slags vägförbindelse över Skirviken som binder samman campus med Tingsrydsvägen och "Östra länken", och som inte finns med i ÖP. Om det är kommunens vilja att den vägen ska kunna komma till stånd bör den tas med i nya ÖP.

Antaget 2012, av kommunstyrelsen. Anger hur fastighetsägare och verksamhetsutövare vill utveckla området runt Trummen som "hjärtat i Europas grönaste stad". Tänkt som ett underlag för kommande planprogram och detaljplaner i området. Den är däremot inget plandokument enligt PBL. Kan sägas vara en icke formell "plan" för att förverkliga ÖPs idé om "innovativt distrikt" (man hänvisar till ÖP). Brände udde redovisas som nytt teknikcentrum med ny teknisk högskola.

Om fortsatt samarbete: "Arbetet med Vision Trummen ska hela tiden utvecklas, kompletteras och revideras. Parterna ska träffas minst två gånger om året för gemensam diskussion och information om pågående projekt och samarbeten. Vi ska utveckla dialogen med andra aktörer i området. Kommunledningsförvaltningens planeringskontor ansvarar för samordningen av arbetet."

Icke-fysiska sektorsplaner

Energiplan

Viss relevans, men svårt se att Energiplanen, så som den är skriven, i någon större grad påverkar ÖP. Det är snarare miljöprogrammets mål om fossilbränslefri kommun m.m. som gör det. Strategin om satsning på vindkraft bör givetvis få genomslag i ÖP:n genom att områden lämpliga för vindkraftsproduktion pekas ut, och via riktlinjer för vindkraftsetableringar i övriga områden. Det nuvarande ÖP-tillägget om vindkraft bör alltså ses över och relevanta delar tas in i nya ÖP.

Energiplanens strategier genererar också den en del frågor som bör bli föremål för överväganden i översiktsplaneringen: Vad kommer en ökning av småskalig energiproduktion (mikroproduktion) i form av solceller på tak, smarta nät, m.m. innebära för stadsbyggandet och stadsmiljön? Finns anledning att ha riktlinjer för detta i ÖP? Har huvudstrategin att främst basera uppvärmning (och kyla) på fjärrvärmes (Sandviksverket) någon betydelse för hur man bygger ut staden och för prioriteringsordningen mellan olika utbyggnadsområden? Bör/kan ÖP innehålla riktlinjer om energieffektivt byggande och renovering?

Antagen oktober 2016. Innehåller inga "egna" mål, utan utgår från miljöprogrammets mål. Är en plan med strategier och åtgärder för verkställande av de övergripande målen i miljöprogrammet. Fyra strategiområden: Förnybar energi, effektiv energianvändning, förnybara drivmedel och energieffektiva fordon, samt försörjningstrygghet. Det är främst de två första som har bäring på ÖP.

I *Förnybar energi* är kommunen nettoproducent av el och värme från förnybara energikällor. Småskaliga energilösningar blandas med storskaliga. I första hand används biobränslebaserad fjärrvärme för att klara uppvärmningsbehovet. Solceller och smarta nät uppmuntras, liksom vindkraftsutbyggnad enligt vindbruksplanen. Strategierna är: A: Ökad småskalig förnybar energiproduktion. B: Ökade möjligheter till näringslivsutvecklingen. C: Kraft- och fjärrvärme samt fjärrkyla. D: Satsning på vindkraft.

I *Effektiv energianvändning* bor invånarna i Europas grönaste stad i energieffektiva, smarta bostäder och kan med hjälp av energibesparingsverktyg göra aktiva val för att leva energisnålt samtidigt som en hög levnadsstandard uppnås. Strategierna är: A: Energieffektiv renovering av befintliga bostäder och lokaler. B: Energieffektiv nybyggnation. C: Beteendepåverkan. D: Optimerad energianvändning.

Viss relevans. Avfallsplanen är i huvudsak en åtgärdsplan.

Översiktsplaneringen bör dock:

- **Klargöra hur ambitionerna om återbruksby, miniåterbruk på flera platser, ny återvinningscentral och ev. mini-ÅVC:er kan/bör hanteras i ÖP.**
- **Klargöra om resultatet av projektet att "titta på hur avfallshanteringen kan beaktas under hela planprocessen" bör få några avtryck i översiktsplanen eller planerings- och beslutsunderlaget.**
- **Ta in riskklassningen av samtliga deponier i planerings- och beslutsunderlaget. (Är klassningen gjord?)**
- **Utifrån planen för nedlagda deponier i exploateringsområden utforma riktlinjer i ÖP om hur de bör hanteras.**

Antagen av kommunfullmäktige 2015. Avfallsplanen mål syftar till att minska avfallsmängderna och farligheten i avfallet. Utgångspunkten för att behandla avfall ska vara att komma så högt upp i avfallshierarkin som möjligt. Planens mål är:

1. Hög anslutningsgrad för matavfallsinsamlingen: I Växjö kommun ska minst 90 procent av alla hushåll och verksamheter sortera ut sitt matavfall senast år 2020.
2. Minska mängden hushållsavfall som går till förbränning: Hushållsavfall som skickas till förbränning ska minska till 180 kg/invånare och år senast år 2020.
3. Minska mängden brännbart grovavfall som går till förbränning: Det avfall från återvinningscentralerna som skickas till förbränning ska minska till 85 kg/invånare och år senast år 2020. Ett delmål är att öka mängden grovavfall som materialåtervinns eller återanvänds och några de aktiviteter som ska bidra till det är:
  - Utveckla samarbeten för att etablera en återbruksby.
  - Undersöka möjligheter till miniåterbruk på flera platser i kommunen, t ex på alla återvinningscentraler och/eller kvartersnära insamling.
  - Bygga en ny återvinningscentral med avstamp i den utredning om ny ÅVC som ska göras under 2014.
  - Undersöka möjligheter för mini-ÅVC:er för att öka tillgängligheten till att lämna sorterat grovavfall och farligt avfall.
4. Krav på sortering vid bygg och rivningsupphandlingar: I kommunkoncernens samtliga bygg- och rivningsupphandlingar ska krav ställas på att avfallet ska källsorteras minst enligt Sveriges Byggindustriers riktlinjer för basnivå plus en avfallsfraktion till.
5. Förebyggande av avfall: Förebygga att avfall uppstår och minska farligheten i avfallet. Ett delmål är att kommunens fysiska planering bidrar till att minska framtida avfallsmängder. För att uppnå det delmålet genomförs ett projekt för att
  - Titta på hur avfallshanteringen kan beaktas under hela planprocessen. Projektet bör beröra utformning av utrymmen och platser liksom ny teknik som bidrar till att öka sorteringen och i längden minska avfallsmängderna.

Ett annat delmål är att minska risken att historisk avfallshandling påverkar miljön negativt, för vilket följande aktiviteter ska genomföras:

- Inventera och riskklassa kommunens samtliga deponier.
- Identifiera eventuella behov av åtgärder.
- Ta fram en plan för hur nedlagda deponier som ligger i exploateringsområden ska hanteras.
- Ta fram riktlinjer för hur dessa massor ska hanteras på bästa sätt.

Klimatanpassningsplan

Stor relevans för översiktsplaneringen. ÖP eller tillhörande besluts- och planeringsunderlag (PBU) bör hantera punkterna nedan. ÖP bör i grönstrukturen och på andra sätt identifiera områden som behövs för klimatanpassningsåtgärder, liksom områden med risk för översvämning, skred och andra naturolyckor, samt riktlinjer för byggande i dessa områden.

I klimatanpassningsplanen finns också ett par kartor som bör ingå i PBU: andel hårdgjord yta per fastighet och översvämningskänsliga områden inom Mörrumsåns avrinningsområde.

Antogs 2013 av kommunfullmäktige. Beskriver hur klimatförändringen förväntas påverka kommunen i form av ökande medeltemperatur, mildare vintrar, ökad nederbörd (främst vintertid), fler extrema väderhändelser som stormar och värmeböljor, ökad risk för översvämningar, m.m. Analyserar klimatförändringens konsekvenser för bl.a. dagvattenhanteringen som bedöms vara den kanske viktigaste och mest akuta att åtgärda. Då sannolikheten för extrema och längre värmeböljor ökar påpekas behovet av nya parker, gröna tak och fasader samt fler träd i stadsmiljön. Innehåller även en slags risk- och sårbarhetsanalys. De åtgärdsförslag som har störst bäring på fysisk planering är:

- Områden som är viktiga ur ett urban heating- och dagvattenperspektiv ska synliggöras i grönstrukturprogrammet och ordinarie planarbete. (prio 1).
- Slutföra inventering av beräknat högsta flöde (BHF), samt ta fram riktlinjer för framtida bebyggelse (prio 1)
- Identifiera och säkra möjliga reservvattentäkter (prio 2)
- Identifiera skredriskområden (prio 2)
- Genomföra GIS-analys avseende historisk/nuvarande markanvändning och dikesföretag, och utifrån analysen inventera anpassad markanvändning (återskapande av våtmarker, ökad andel lövskog o.s.v.)

Viss relevans. Policyn är helt verbal. Inga kartor på områden med behov av VA-åtgärder. Första punkten om att avsätta gröna områden och stråk för dagvattenhantering måste dock beaktas. (Följer även av Klimatanpassningsplanen.) Områden med behov av VA-åtgärder bör ingå i det "levande" planerings- och beslutsunderlaget (PBU) och eventuellt läggas som hänsynsområden i ÖP.

Antagen 2015.

I VA-policyn fastställs strategiska vägval, riktlinjer för hantering av olika VA-frågor. VA-policyn ger stöd och vägledning för beslut i frågor om VA-utbyggnad och annan myndighetsutövning i VA-relaterade frågor. Genom VA-policy tydliggör kommunen sina ambitioner och synsätt för dricksvatten- och spillvatten- samt dagvattenhantering såväl inom som utanför tätorter.

VA-policyn är den politiskt beslutade delen av VA-planen, som även omfattar flera andra dokument som utgör arbetsmaterial för tekniska förvaltningen och fastställs av en styrgrupp. De senare har i flera fall en geografisk koppling, men är å andra sidan i princip åtgärdsprogram avsedda för tekniska förvaltningens verksamhet.

Policyn säger att "kommunen ska lösa VA-försörjningen i samlad bebyggelse i form av kommunal anläggning där miljö- eller hälsomässigt behov finns och där det är rimligt..." samt "kontinuerligt bedöma behovet av att ansluta ytterligare områden ... till verksamhetsområdet".

När det gäller dagvatten står det i policyn:

- I översiktsplanering och/eller i detaljplaner skall grönområden och gröna stråk för öppen hantering och infiltration av dagvatten avsättas i tillräcklig grad och prioriteras framför underjordisk dagvattenhantering.
- Vid detaljplanering ska kommunen vid behov ställa krav på dagvattenhanteringen.
- I samband med bygglovshantering ska kommunen verka för att fastighetsägare i redan exploaterade områden med dagvattenproblematik förbättrar dagvattenhanteringen.

Övriga

Växjö kommuns träbyggnadsstrategi (aug 2013)

Viss relevans. Val av byggmaterial kan inte föreskrivas i detaljplanebestämmelser eller bygglov. ÖP bör ändå kunna uttrycka kommunens viljeinriktning att det ska byggas mer i trä, som underlag för dialog med byggherrar och som riktlinje för byggande på kommunens egen mark.

Innehåller tre mål som är hämtade från andra beslutsdokument:

- Ett fossilbränslefritt Växjö; vi ska sluta använda fossila bränslen, vi ska använda energi effektivt (från miljöprogrammet),

- Småland är 2020 en ledande träregion i Europa” (från *Tänk trä för ett hållbart Småland, regional strategi för den trärelaterade näringen i Småland*, antagen av de tre regionförbunden 2012),
- Växjö kommunkoncern: 2015 ska 25% och 2020 ska 50 % av nybyggnationen vara träbaserad (KS §317/2012, kommunens budget 2014).

I övrigt är strategin främst handlingsinriktad – att man ska samverka, nätverka och trycka på.

Bostadsförsörjningsprogram

Viss relevans. ÖP ska givetvis reservera mark så att målen för bostadsbyggandet kan nås, men bostadsförsörjningsprogrammet ger ingen konkret input för var och hur. Och ÖP är ju överordnad bostadsförsörjningsprogrammet och mer långsiktig. I de områdesvisa analyserna i del 2 finns dock förslag på insatser som kan ge underlag till fördjupningar av ÖP på stadsdelsnivå eller motsvara

Antaget av kommunfullmäktige mars 2017. Består av två delar.

Del 1 med långsiktiga övergripande målsättningar för bostadsförsörjningen, plus ett arbetssätt för att nå målsättningarna kopplat till budgetprocessen. De kommunala målen är

- Bostadsförsörjningen ska bidra till en hållbar samhällsutveckling
- Bostadsbyggandet ska motsvara efterfrågan

Del 2 är en analys med förslag till insatser för att nå målen.